

TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI BAĞIMSIZ DEĞERLENDİRME UYGULAMA USUL VE ESASLARI GENELGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinin (Genelge) amacı, 18 Eylül 2019 tarihli ve 30892 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliğinin 12 inci maddesinde belirtilen bağımsız değerlendirme raporu ve bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları tespit etmektir. Bu Genelge, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı çerçevesinde yapılacak olan bağımsız değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, 18 Eylül 2019 tarihli ve 30892 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliğinin 12 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Genelgede geçen;

a) Bağımsız danışmanlık firması: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunulan projeler için değerlendirme raporu hazırlanması amacıyla söz konusu Program amaçlarına uygun kriterlere göre Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş tüzel kişiliği,

b) Bağımsız değerlendirme raporu: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından Bakanlık tarafından belirlenen formatta hazırlanacak değerlendirme raporunu,

c) Bakan: Sanayi ve Teknoloji Bakanını,

ç) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

d) Çağrı periyodu: Bakanlık tarafından belirlenen çağrı planı çerçevesinde program başvurularının kabul edildiği zaman aralığını,

e) Çağrı planı: Bakanlık tarafından yapılan çağrı duyurusu kapsamında, ilgili çağrı duyurusuna ilişkin başvuru ve değerlendirme süreçlerine ilişkin takvimi, desteklenecek ürün listesini ve çağrının uygulaması sürecinde kullanılacak standart şablonlara ilişkin ek dosyaları içeren çağrı duyurusu paketini,

f) KOBİ: 19/10/2005 tarihli ve 2005/9617 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri,

g) Komite: Bakanlık bünyesinde Bakan onayı ile oluşturulan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesini,

ğ) Program: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programını,

h) Proje paydaşı: Program kapsamında yatırımı gerçekleştirilecek olan ürünü satın almak niyetiyle yatırımcıyla işbirliği yapan kamu kurum/kuruluşu veya Türkiye’de yerleşik orta veya büyük ölçekli işletmeyi,

ı) Program Portalı: Programa ilişkin bilgilendirme, başvuru, izleme, değerlendirme ve raporlamaların tek pencere üzerinden yapılmasını sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından bağlı/ilgili kuruluşlarla koordineli olarak geliştirilen web tabanlı uygulamayı,

i) Program yönetim ofisi: Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerine ilişkin tüm işlemlerin koordinasyonunu sağlamak ve sekreteryaz hizmetlerini yürütmek üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen birimi,

j) Yatırımcı: Program kapsamındaki yatırım projesini gerçekleştirecek Türkiye’de yerleşik sermaye şirketini,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bağımsız Değerlendirme Raporu

Bağımsız değerlendirme raporunun içeriği

MADDE 4 – (1) Bağımsız değerlendirme raporunda aşağıdaki fıkralarda yer alan bölümler ve her bir fıkranın bentleri olarak sayılan alt bölümlerin yer alması zorunludur.

(2) Proje fizibilitesinde yer alan verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi;

a) İşletmenin mevcut durumu, organizasyon yapısı, insan kaynakları, makine parkuru ve üretim kapasitesi verilerinin uygunluğu ve tutarlılığının değerlendirilmesi,

b) (Şayet varsa) Proje paydaşının / paydaşlarının yetkinliklerinin, beklentilerinin ve motivasyonlarının değerlendirilmesi,

c) Projenin tanımı, ihtiyaç analizi ve pazar analizi bölümlerinde sunulan verilerin uygunluğunun ve tutarlılığının değerlendirilmesi,

ç) Proje yerine ilişkin sunulan bilgilerin tutarlılığının değerlendirilmesi,

d) Projenin Ar-GE sürecine ilişkin sunulan faaliyetlerin ve Ar-Ge harcamalarının uygunluğunun ve tutarlılığının değerlendirilmesi (alınan fiyat teklif veya tahminleri yatırımcı firmanın adresinde görülmelidir),

e) Projenin yatırım sürecine ilişkin sunulan faaliyetlerin ve yatırım harcamalarının uygunluğunun ve tutarlılığının değerlendirilmesi (alınan fiyat teklif veya tahminleri yatırımcı firmanın adresinde görülmelidir),

f) Projenin üretim ve satış programı bölümünde sunulan bilgilerin pazar potansiyeli ve yatırım süreci tasarımı bölümlerinde sunulan bilgiler açısından uygunluğunun ve tutarlılığının değerlendirilmesi,

g) Projenin finansman kaynakları bölümünde sunulan harcama ve gelir akımları verilerinin projenin önceki bölümlerinde sunulan harcama ve satış öngörülerıyla tutarlılığının değerlendirilmesi,

(3) Yatırımcı firmanın mali yetkinlik ve teknik yetkinlik açısından projenin gerekliliklerini karşılayabilme düzeyi;

a) Proje kapsamında üretilmesi öngörülen öncelikli ürüne yönelik belirtilen veya hedeflenen teknoloji hazırlık seviyesinin, seçilen üretim teknolojisinin, öngörülen Ar-Ge (şayet varsa) ve öngörülen yatırım faaliyetlerinin uyumluluğunun değerlendirilmesi,

b) Projenin öngördüğü teknik yetkinlik düzeyiyle işletmenin mevcut durumda sahip olduğu teknik kapasitenin ve şayet varsa işletmenin kapasite açığını gidermeye yönelik geliştirdiği stratejinin, işletmenin daha önce yürütmüş olduğu proje ve faaliyetler de dikkate alınarak değerlendirilmesi,

c) Proje ekibinin proje kapsamında öngörülen teknolojik hedefleri gerçekleştirebilme yetkinliğinin nicelik ve nitelik açısından değerlendirilmesi,

ç) Proje fizibilitesinde yer alan Proje İç Verim Oranı, Özkaynak İç Verim Oranı ve Destekli Özkaynak İç Verim Oranı hesaplamalarının gerçekçiliğinin, firmanın mevcut mali durumu, proje fizibilitesinde öngörülen nakit akım tablosu ve sektörel dinamikler dikkate alınarak değerlendirilmesi,

d) Yatırımcı firmanın mali uygulama ve kurumsal yönetim etkinliğinin ve ilgili insan kaynaklarının projeyi finansal ve idari olarak yönetebilme yetkinliğinin değerlendirilmesi,

e) Öngörülen finansman kaynaklarının firmanın mevcut mali yapısı da dikkate alınarak erişilebilirlik ve maliyet etkinliği açısından değerlendirilmesi,

f) Karşılaşılabilecek teknik veya finansal risklerin yönetilebilmesi noktasında firmanın kurumsal hazırlık seviyesinin değerlendirilmesi.

(4) Üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla proje kapsamında kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin, on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısı analizi;

a) Proje fizibilitesinde yer alan verilerden hareketle Ek 1’de yer alan katma değer hesaplama formu kullanılarak yıllar bazında öngörülen katma değer katkılarının hesaplanarak sunulması,

b) Tesisin üretime geçmesini müteakiben on yıl süresince sağlayacağı katma değere yönelik toplulaştırılmış katma değer hesabı tablosunun sunulması.

(5) Üretilmesi öngörülen ürünün dünya ve Türkiye piyasalarındaki gelişim potansiyelinin geçmiş dünya ve Türkiye ticareti verilerinde gözlenen eğilimler üzerinden değerlendirilmesi;

a) Üretilmesi öngörülen ürün ile ilgili proje paydaşları, Türkiye’deki toplam sektör, bölgesel pazar ve dünya pazarı hakkında karşılaştırmalı makro pazar analizleri yapılması,

b) Geçmiş dönemdeki pazar eğilimlerinden hareketle ürünün teknolojik yapısı da dikkate alınarak gelecek dönem pazar beklentilerinin değerlendirilmesi,

c) Ürünün gelecekteki pazar potansiyelinin teknoloji riski (Gelişmekte olan yeni teknolojiler nedeniyle ürünün geçersiz hale gelme riski) açısından değerlendirilmesi,

ç) Ürünün uluslararası teknoloji veri ve eğilim raporlama sistemlerindeki yeri ve değerlendirmesi.

(6) Projeye ilişkin incelemeyi yapan bağımsız danışmanlık firmasının genel görüş ve değerlendirmelerini içeren sonuç bölümü.

Bağımsız değerlendirme raporunun hazırlanma usulü

MADDE 5 – (1) Çağrı planı kapsamında proje fizibilitesini tamamlayarak Program Portalına yükleyen proje başvuruları için, Bakanlıkça yetkilendirilmiş firmalar arasından Program Yönetim Ofisince atanan bağımsız danışmanlık firması tarafından bağımsız değerlendirme raporu hazırlanır.

(2) Bağımsız değerlendirme raporu hazırlanırken bağımsız danışmanlık firması tarafından yatırımcı firmanın adresinde incelemesinin yapılması ve şayet belirlenmişse yatırım yerinin görülmesi zorunludur. Gerekli görülmesi halinde bağımsız danışmanlık firmasının yerinde inceleme sürecinde yer almak üzere Bakanlık personeli görevlendirilebilir.

(3) Yatırımcı firmanın, bağımsız danışmanlık firmasının atanmasından önceki 1 (bir) yıl içerisinde program kapsamında atanan bağımsız danışmanlık firmasından ve bu firmayla ortaklık yapısı itibarıyla aynı grup içerisinde yer alan firmalardan bir danışmanlık hizmeti almamış olması gerekir. Ayrıca, projesi program kapsamında desteklenmeye uygun görülen yatırımcı firma, destek karar tarihinden itibaren 1 yıllık süre içerisinde de proje için bağımsız değerlendirme raporu hazırlayan bağımsız danışmanlık firmasından ve bu firmayla ortaklık yapısı itibarıyla aynı grup içerisinde yer alan firmalardan danışmanlık hizmeti alamaz.

(4) Bir çağrı dönemi içerisinde en fazla 3 projeye kadar bağımsız danışmanlık firmalarının kendilerine atanan projeleri 3 gün içerisinde geri çevirme hakkı bulunur.

(5) Bağımsız değerlendirme raporu çalışması için, başvuru kapsamında bağımsız değerlendirme raporunun Program Portalına yüklendiğinin yatırımcı firmaya bildirilmesini müteakiben 7 gün içerisinde ataması yapılan bağımsız danışmanlık firmasına yatırımcı firmanın KOBİ olması durumunda 30.000 TL + KDV, büyük ölçekli işletme olması durumundaysa 42.500 TL + KDV danışmanlık hizmeti bedeli, yatırımcı firma tarafından ödenir. Söz konusu ödemenin süresinde yapılmaması halinde proje başvurusu olumsuz sonuçlanmış sayılır. Atanan bağımsız danışmanlık firması tarafından çağrı planında öngörülen süre içerisinde bağımsız değerlendirme raporunun Program Portalına yüklenmesi zorunludur. Öngörülen süre içerisinde bağımsız değerlendirme raporunu Program Portalına yüklemeyen bağımsız danışmanlık firmasına bir çağrı planı çerçevesinde en fazla firmaya atanan toplam proje sayısının yüzde 20’sini aşmayacak sayıda proje için 1 hafta ek süre verilebilir. Bir çağrı planı çerçevesinde verilen ek süre de dahil olmak üzere 1 veya daha fazla projeye ilişkin bağımsız değerlendirme raporunu süresi içerisinde Program Portalına yüklenmediği tespit edilen bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesi iptal edilir.

ve bu firmalar yetkilendirmenin iptal tarihinden itibaren 1 yıl geçmeden tekrar yetkilendirme için başvuruda bulunamazlar. Ancak raporun veya raporların süresi içerisinde yüklenememesinin nedeninin yatırımcı firmanın gerekli işbirliğini yapmaması olduğunun belgelendiği durumlarda yatırımcı firmanın başvurusu reddedilmiş sayılır, bağımsız danışmanlık firmasına herhangi bir yaptırım uygulanmaz ve bağımsız danışmanlık raporu bedelinin bağımsız danışmanlık firması tarafından tahsil edilmesi hakkı devam eder.

(6) Yatırımcı firma ile bağımsız danışmanlık firması arasında, bağımsız değerlendirme hizmetinin ifasına başlanmadan önce, aşağıdaki bentlerde sayılan yükümlülük ve taahhütleri içerecek şekilde sözleşme imzalanması zorunludur.

- (a) Yatırımcı firmanın değerlendirme raporunun bedelini süresi içerisinde ödeme yükümlülüğü,
- (b) Yatırımcı firmanın yerinde inceleme sürecinde bağımsız danışmanlık firmasıyla işbirliği yapma yükümlülüğü,
- (c) Bağımsız danışmanlık firmasının bağımsız değerlendirme raporu hizmetini süresi içerisinde ifa etme yükümlülüğü,
- (d) Bağımsız danışmanlık firmasının inceleme sırasında yatırımcı firma tarafından sunulan bilgi ve belgeleri bağımsız değerlendirme raporu hizmetinin ifası haricinde hiçbir amaçla kullanmayarak ve üçüncü taraflarla paylaşmayarak verilerin gizliliğine riayet etme yükümlülüğü,
- (e) Bağımsız danışmanlık firmasının, yatırımcı firmanın gerekli işbirliğini sağlamasına rağmen hizmetin süresi içerisinde ifa edilemediği durumda herhangi bir hizmet bedeli talep etmeme taahhüdü.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin taraflar arasında doğabilecek ihtilaflardan Bakanlık sorumlu tutulamaz.

(8) Bağımsız danışmanlık raporunun yatırımcı firmadan kaynaklanmayan nedenlerle süresi içerisinde Program Portalına yüklenmemiş olduğu projeler için farklı bir bağımsız danışmanlık firması atanarak, hazırlanan bağımsız değerlendirme raporunun 10 gün içerisinde Program Portalına yüklenmesi sağlanır. Bu durumda bağımsız danışmanlık raporu bedeli, bağımsız değerlendirme raporunun Program Portalına yüklendiğinin yatırımcı firmaya bildirilmesini müteakiben 7 gün içerisinde yeni atanan bağımsız danışmanlık firmasına ödenir.

(9) 5 inci fıkrada belirtilen bağımsız değerlendirme raporu çalışması bedeli 2020 yılı sonuna kadar geçerlidir. Bu bedel, sonraki yıllar için her takvim yılı başında (TÜFE + Yİ-ÜFE)/2 oranında güncellenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bağımsız Danışmanlık Firması ve Yetkilendirme

Bağımsız danışmanlık firmalarında aranan şartlar

MADDE 6 – (1) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için bağımsız değerlendirme raporu Bakanlık tarafından bu madde hükümlerine göre yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmaları tarafından yapılır.

(2) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı bağımsız danışmanlık firmalarının, Tebliğin katma değeri yüksek, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitenin geliştirilmesi hedefinin gerçekleştirilmesine hizmet edebilecek şekilde yönetim danışmanlığı, proje değerlendirme, finansal analiz, teknolojik değerlendirme gibi konularda danışmanlık tecrübesine ve en iyi uygulama örnekleri konusunda bilgi birikimine sahip olması gerekmektedir. Bu çerçevede, danışmanlık firmalarının Bakanlıkça yetkilendirilebilmeleri için aşağıdaki dört kriterden en az üçünü karşılamaları gerekir:

a) Kendi bünyesinde, en az 5'inin 5 yıllık danışmanlık tecrübesine sahip olduğu, en az 10 danışman çalıştırmak,

b) Kalkınma, sektörel ve bölgesel gelişim, kurumsal gelişim ve yatırım konularında, son 5 yılda tamamlanmış veya başlatılmış en az 15 referans analiz, araştırma veya danışmanlık projesi sunmak; bu referans projelerden her biri en az 250.000 TL proje bütçesi büyüklüğüne sahip 5 adet proje için müşteriden alınacak referans mektubu (proje detayı, proje değerlendirmesini içeren) sunmak,

(c) Kalkınma, sektörel ve bölgesel gelişim, kurumsal gelişim ve yatırım konularında, kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar için üstlenilen, son 5 yılda tamamlanmış veya başlatılmış en az 5 referans analiz, araştırma veya danışmanlık projesi sunmak,

(d) En az 5 yıldır faaliyette bulunuyor olmak.

Bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesi

MADDE 7 – (1) 6 ncı Maddede belirtilen koşullara sahip danışmanlık firmaları Ek 3’de yer alan başvuru formu ve belgelerle Ek 4’de yer alan taahhütnameyi de doldurarak Bakanlığa müracaat eder.

(2) Bakanlık, başvuruları inceleyerek, yapılan değerlendirme neticesinde yukarıda belirtilen asgari kriterleri sağladığı tespit edilen bağımsız danışmanlık firmalarını yetkilendirir.

(3) Her çağrı dönemi sonrasında yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmalarının performansı Bakanlık tarafından değerlendirilir. Bakanlıkça performansı yeterli bulunmayan bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirmesi iptal edilir.

Uzman ekiplerin yetkilendirilmesi

MADDE 8 – (1) Bir proje hakkındaki bağımsız değerlendirme raporunun kurumsal değerlendirme uzmanı, mali değerlendirme uzmanı ve teknik değerlendirme uzmanı olmak üzere 3 kişilik bir danışman ekibi tarafından hazırlanması gerekir. Kurumsal değerlendirme uzmanı aynı zamanda ekip lideri olarak görev yapar.

(2) Kurumsal değerlendirme uzmanının, kurumsal strateji, stratejik planlama, pazar ve kanal stratejisi, yeni ürün geliştirme stratejisi, tedarik zinciri stratejisi ve yönetimi (satış ve operasyon planlama, talep planlama, stratejik satın alma, stok yönetimi, ağ optimizasyonu ve stratejisi, operasyonel mükemmellik), operasyon modeli tasarımı, pazarlama stratejisi ve ürün portföy stratejisi alanlarının en az birinde en az 5 yıllık tecrübeye sahip olması gereklidir.

(3) Mali değerlendirme uzmanının, finansal analiz, fizibilite analizi, katma değer analizi alanlarında en az 5 yıllık tecrübeye sahip olması gereklidir.

(4) Teknik değerlendirme uzmanının program kapsamındaki orta-yüksek ve yüksek-teknolojili sektörlerle ilişkili mühendislik bölümlerinden mezun en az 5 yıllık iş tecrübesine sahip mühendis veya program kapsamındaki orta-yüksek ve yüksek-teknolojili sektörlerde en az 8 yıllık iş tecrübesine sahip mesleki yeterlilik belgesi bulunan mesleki uzman olması gereklidir.

(5) Kurumsal değerlendirme uzmanı ve mali değerlendirme uzmanı bağımsız danışmanlık firmasının kadrolu çalışanı olmalıdır. Ancak teknik değerlendirme uzmanı ihtiyacı, başka bir firmadan veya doğrudan ilgili uzmandan hizmet alınması suretiyle karşılanabilir.

(6) Uzmanların yetkilendirmesi, sunulan özgeçmiş bilgileri dikkate alınarak, teknik değerlendirme uzmanları açısından inceleme yapabilecekleri sektörler de belirlenecek şekilde Program Yönetim Ofisi tarafından yapılır.

(7) Her bir çağrı dönemi için, yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmaları tarafından çağrı kapsamında yer alan sektörlerde aktif olarak bağımsız değerlendirme raporu çalışması yapabilecek uzman ekiplerin sayısı Program Yönetim Ofisine bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diđer hükümler

MADDE 9 – (1) Bağımsız değerlendirme raporunun bölümlerinin standart bir formatta ve daha kısa sürede hazırlanabilmesine hizmet etmek amacıyla Programın yönetiminden sorumlu Bakan Yardımcısının onayıyla, bağımsız danışmanlık firmalarının yerinde inceleme sürecinde yatırımcı firmalardan bilgi almasına yönelik standart soru şablonları oluşturulabilir. Standart soru şablonları sadece yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmalarıyla paylaşılır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Genelge onaylandığı tarihte y r rl ge girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Genelge hükümlerini ilgili Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı yürütür.